

Covenant & Conversation

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

VAYETSE • וַיֵּצֵא

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS 7"צ

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift." – Rabi Sacks

Işık Nasıl İçeri Girer?

● Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir:

<https://www.rabbisacks.org/covenant-conversation/vayetse/how-the-light-gets-in/>

Neden Yaakov? Bereşit kitabındaki anlatımları okurken kendimize sürekli olarak sorduğumuzu fark ettiğimiz soru budur. Noah'tan farklı olarak, Yaakov, "tsadik, kendi nesillerinde kusursuz, Tanrı'yla birlikte yürüyen" ifadeleriyle nitelenmekte değildir. Avraam'dan farklı olarak, Tanrısal bir çağrıya cevap olarak ülkesini, doğduğu yeri ve babasının evini terk etmemiştir. Yitshak'tan farklı olarak kendisini bir *korban* olarak sunmamıştır. Ve görüldüğü kadarıyla, Moşe'nin gençlik döneminde gördüğümüz gibi ateşli bir adalet duygusu ve müdahale etme gönüllülüğüne de sahip değildi. Ama işte, bizler tüm zamanlar için Yaakov'un soyu, *Bene Yisrael* olarak tanımlanmaktayız. Sorunun kuvveti de buradan gelmektedir: Neden Yaakov?

Cevap, bana öyle geliyor ki, bu haftaki *perasha*'nın başında bulunabilir. Yaakov bir tehlikeden diğerine doğru bir yolculuğun ortasındaydı. Esav Yitshak öldüğü zaman kendisini öldürmeye yemin ettiği için evini terk etmişti. Dayısı Lavan'ın ev halkına dâhil olmak üzereydi ki, bunun ta kendisi başka tehlikelere gebeydi. Evinden uzakta, tek başına, azami kırılabilirlik noktasındaydı. Güneş battı. Gece çöktü. Yaakov uyumak üzere uzandı ve sonra bir merdivede inip çıkan meleklerle dair muhteşem bir vizyona tanık oldu.

Yaakov'u bu buluşmaya hiçbir şey hazırlamamıştır. Bunu Yaakov da kendi sözlerinde vurgulamaktadır: "A-Şem kesinlikle burada ve ben [bunu] bilmiyordum!" Bu kısmın en başında kullanılan fiilin ta kendisi de beklenmedik bir karşılaşmaya işaret eder: "Vayifga bamakom" "Bir yere rast geldi". Daha sonraları, Hahamlarımız, *a-Makom* sözcüğünün "Tanrı" anlamına geldiğini açıklamışlardır. Dolayısıyla, şiirsel bir tarzla, *vayifga baMakom* ifadesi

"Yaakov beklenmedik bir şekilde Tanrı'yla karşılaştı" şeklinde de anlaşılabilir.

Buna Yaakov'un, gelecek haftaki *perasha*'da geçenin geç vaktinde meleklerle yaptığı güreş maçını da ekleyin ve sorumuza bir cevap bulmuş oluyoruz: *Yaakov, en derin manevi deneyimlerini, gece vakti, tehlike karşısında ve evden uzaktayken yaşayan adamdır*. En beklenmediği anda, akli tamamen başka şeylerdeyken, korku halindeyken ve olasılıkla ümitsizliğin eşliğindeyken Tanrı'yla karşılaşan adamdır.

Avraam, Yahudilere, çağın putlarına meydan okuma cesaretini vermişti. Yitshak onlara fedakârlık kapasitesini kazandırmıştı. Moşe onlara tutkulu birer adalet savaşçısı olmayı öğretmişti. Ama Yaakov onlara, tam da kendilerini en yalnız hissettikleri anda Tanrı'nın hâlâ yanlarında olduğu ve onlara ümit için cesaret ve hayal etmek için kuvvet verdiği bilgisini aktarmıştır.

Bazen en derin manevi deneyimlerimiz biz onları en az beklediğimiz zaman, ümitsizliğe en yakın olduğumuz noktada gelir. Azami kırılabilirlik noktamızdayızdır – ve bizim Tanrı'ya en eksiksiz şekilde açık olduğumuz ve Tanrı'nın da bize en eksiksiz şekilde açık olduğu zaman budur.

Tüm manevi deneyimlerin en derin ve etkili olanı, diğerlerinin hepsinin çekirdeği, yalnız olmadığımızı biliyor olmaktır. Tanrı bizi elimizden tutmakta, bize sığınak olmakta, düştüğümüz zaman bizi kaldırmakta, başarısız olduğumuz zaman bizi affetmekte, ruhumuzdaki yaraları Kendi sevgisinin gücü yoluyla iyileştirmektedir.

Şabat Sofrasında

1. Hiç zorlu bir deneyim sırasında Tanrı'nın varlığını hissettiğiniz oldu mu?
2. Rol modellerimiz olarak birkaç farklı atamız ve birkaç farklı annemiz olması sizce neden önemlidir?
3. Tüm atalarımız ve annelerimiz içinde, sizce neden özellikle Yaakov'un çocukları olarak, "Bene Yisrael" olarak adlandırıldık?

Herkes ve Her Şey

Rabi Dr. Daniel Rose

Bu haftaki yazının mesajı bana Rabi Sacks'ın şahsını hatırlatıyor. Kendisi, tıpkı Yaakov gibi, A-Şem'i her yerde bulabiliyordu. Rabi Sacks, vurgulamak istediği noktaya örnek vermek için, bu haftaki yazısını, en sevdiği müzisyenlerden biri olan Leonard Cohen'den yaptığı bir alıntıyla kapatmış. Rabi Sacks müziğe duyduğu sevgiden sıklıkla bahsederdi ve çok çeşitli zevklere sahipti; klasik, rock ve rap müzik de dâhil olmak üzere birçok farklı müzik tarzından hoşlanırdı. Ayrıca Tora fikirlerini öğretmek için birçok kez edebiyat ve filmlerden de örnekler verirdi.

Ama ben her zaman en büyük keyfi, Rabi Sacks'ın, bir ilham kaynağı olarak sporu, özellikle de futbolu kullandığı zamanlarda alırdım. Sıklıkla anlattığı bir hikâye vardı. Kendisi ve Canterbury Baş Piskoposu bir keresinde, sevdikleri takım olan Arsenal tarafından, Manchester United karşısında oynanacak bir maça davet edilmişti. Onlu yaşlarımda tribünlerde yerini almış bir taraftar olarak, bu müstesna konuklar hakkında anons yapıldığı zaman heyecan içinde arkadaşlarıma dönerek "Anlaşılan bu gece kesinlikle galip geleceğiz!" diye bağırdığımı hatırlıyorum. O gece sezonun en ağır yenilgisini almıştık. Ancak Rabi Sacks bu deneyimden yine de bir şeyler öğrenebilmeyi başarmıştı.

Aynısını İngiltere'nin, en son katıldığı Dünya Kupası'nda yarı finalde uğradığı acı verici mağlubiyet sonrasında da yapmıştı. "İngiliz milli takımı," demişti, "bizim gurur duyabileceğimiz değerleri somutlaştırdı. Bireysel olarak değil, bir takım olarak oynadılar; tüm İngiltere'yi takımın arkasında birlik haline getirdiler; ve teknik direktörleri Gareth Southgate, iyilik, gayretli çalışma ve dürüstlük değerlerine şahsen örnek oldu." Rabi Sacks herkesten ve her şeyden öğrenilebilecek ahlaki ve manevi dersler bulurdu. Biz de bulabiliriz.

● Rabi Dr. Daniel Rose, The Rabbi Sacks Legacy ve Yeruşalayim'deki Koren Yayınları'nda eğitim direktörüdür.

A CLOSER LOOK

● Rabi Dr. Daniel Rose Rabi Sacks'ın **Vayetse** peraşası üzerine paylaştığı fikirlerde derine inerek, onun haftalık yazısı hakkındaki kendi düşüncelerini paylaşıyor.

Rabi Sacks'ın Yahudi kimliğiniz üzerinde nasıl bir etkisi oldu?

Kişisel Yahudilik yolculuğum boyunca, Rabi Sacks'ın fikir ve yazıları Yahudi kimliğim üzerinde gittikçe daha merkezi bir yer alıyordu ve dürüst olmak gerekirse, şimdi Yahudilik ve Tora ile olan tüm bağlantımın onun düşünce prizması yoluyla olduğunu düşünüyorum. Bu onun söylediği her şeyle hemfikir olduğum anlamına geliyor değil, ama böyle zamanlarda dahi, benim inandığım görüş onun yaklaşımından farklı olduğu zamanlarda beni bunu açıkça dile getirmeye teşvik ederdi. Ancak vefat edince ve onunla ilgili bu kadar çok hikâye paylaşılmaya başlayınca ondan, bir rol modeli, bir lider, bir Yahudi ve bir insan olarak öğrenebilecek ne kadar çok şey olduğunu nasıl da kanıksamış olduğunu fark ettim.

Rabi Sacks'ın bu haftaki yazısından en beğendiğiniz alıntı nedir ve neden?

"Bazen en derin manevi deneyimlerimiz biz onları en az beklediğimiz zaman, ümitsizliğe en yakın olduğumuz noktada gelir." Bu söz çok güçlü bir mesaj içeriyor ve belki de yazıdan öğrenilebilecek en önemli dersi dile getiriyor. En karanlık zamanlarımızda bile Tanrı her zaman yanımızdadır. Ama onu aktif bir şekilde arıyor olmamız gerekir. Rabi Sacks, Kotzker Rebbe hakkındaki ünlü hikâyeyi sık sık anlatırdı. Kotzker Rebbe bir keresinde Tanrı'nın nerede bulunabileceğini sormuş ve bu sorusunu, "Girmesine izin verdiğiniz her yerde" diye cevaplamıştı. Tanrı ile aramızdaki ilişkiyi kanıksama ve O'nun bizi bulmasını bekleme lüksüne sahip değiliz. En zorlu zamanlarda bile Tanrı'yı bulmak için gayretle çalışmamız ve Tanrı'nın daima orada bizi bekliyor olduğuna sarsılmaz bir inançla inanmamız gerekir.

TORAH TRIVIA

S: Tora'da Aramca yazılmış sadece iki sözcük vardır ve bu sözcükler bu haftaki *perasha*da yer almaktadır. Onları bulabilir misiniz?

C: Tora'da yer alan iki Aramca sözcük *Yegar Saaduta*dır. Bu, Yaakov ve Lavan arasında yapılan antlaşmanın yapıldığı yere dikilen sütuna verilen isimdir. Bkz. Bereşit 31:47.

● David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.